

Psaní velkých a malých písmen

Velká písmena se píší:

- vždy na počátku věty (+ po dvojtečce uvozující přímou řeč) – *Zítra odjíždíme do Bratislavy.*

Zeptal se ho: „Co tomu říkáte?“

- při projevech úcty v dopisech (2. os. sg. a pl. - zdravím Tě/Tebe, Vás, Tvůj, Vy, Vám, Vaší, Vaši aj.

- na začátku věty vložené do jiné věty jako přímá řeč, citát, heslo apod.

Říkal si Co můžeš udělat dnes, nenechávej na zítřek.

Známý je Masarykův výrok Myslet bolí.

- na začátku vlastních jmen – *Petr, Eva* + rozdíl Máchův kraj X máchovský styl (viz adjektiva)

JMÉNA OSOB

Podtrhni písmena, která je nutno změnit na velká:

karel čtvrtý, dynastie habsburků, lucemburská dynastie, mistr jan hus, mistr třeboňského oltáře, mistr z roku 1452, indián, eskymák, františkán, mimozemšťan, nečech, marxista, zaslužilý sokol, člen sokola, marťan, hanák, polabský slovan, americký čech, jihomoravan, východoevropan, učitel národů, otec vlasti, jihoevropanka, slovan, slovanské kmeny, matka boží, duch svatý, děd vševěd, maková panenka, motýl emanuel, ferda mravenec, vincent van gogh, leonardo dicaprio, jean de la fontaine, leonardo da vinci, papež, svatý otec, svatá trojice, svatá anna, brňan, pražané a táborité, petrův kabát, čapkův hordubal, čapkovský styl, rozum a štěstí (pohádkové bytosti), děd vševěd

Ve které z vět je psaní označeného výrazu s velkým písmenem správné?

- a) Mnoho Židů nepřežilo holocaust.
- b) O svátcích se Židé scházejí v synagoze.

- a) Křesťané učí o trojjedinosti Boha.
- b) Pohané přinášeli Bohům oběti.

- a) Petici podepsali jen Malostranští.
- b) Petici podepsali jen Malostranští občané.

ZEMĚPISNÁ A HVĚZDÁŘSKÁ JMÉNA

Hvězdářská jména:

Podtrhni písmena, která je nutno změnit na velká:

mars, jupiter, sluneční soustava, orion, velký vůz, souhvězdí orionu, znamení bliženců, rok opice

Ve které z vět je psaní označeného výrazu s velkým písmenem správné?

- a) Najednou se Slunce schovalo za mraky a začalo pršet.
- b) Pozorovali jsme zatmění Slunce.

- a) Jednou z planet sluneční soustavy je Země.
- b) V celé Zemi byla vyhlášena válka.
- c) Vyskočil z loďky na Zem.

- a) Seděli jsme na lavičce a dívali se, jak Měsíc pomalu pluje za mraky.
- b) Kosmonauti přistáli na Měsíci.

Podtrhni písmena, která je nutno změnit na velká:

Světadíly, země, území

evropa, chodsko, haná, blízký východ, dálný východ, ohňová země, jižní karolina, starý svět, nový svět, pobaltí, poohří, pošumaví, blanensko, pelhřimovsko, orlickoústecko, jižní korea, jižní čechy, jižní evropa, latinská amerika, vyspělý západ, země severu, divoký západ, středomoří, zámoří, horní povltaví, francouzská riviéra, jižní amerika

Vodstva, hory, pohoří, ostrovy a další útvary zemského povrchu

krušné hory, vysoké tatry, hory novohradské, českomoravská vysočina, propast macocha, ostrov svaté heleny, mys dobré naděje, pyrenejský poloostrov, poloostrov apeninský, havajské ostrovy, julské alpy, francouzské alpy, hrubý jeseník, velká studená dolina, malá studená dolina, severní ledový oceán, velký pařezitý rybník, prachovské skály, liptovské hole, lysá hora, špičák u tanvaldu, hornomoravský úval, třeboňská pánev, boka kotorská, suezský průplav, moře jaderské, kateřinská jeskyně, jeskyně balcarka, moravský kras, vodopády viktoriiny, niagarské vodopády

Obce, města, městské části, sídliště

karlovy vary, kostelec nad černými lesy, rychnov nad kněžnou, hora svatého šebestiána, nové město na moravě, město brno, statutární město plzeň, obec kvilda, čtvrť bílá hora, městská část brno-lišeň, městská část praha 11, brno – královo pole, městský obvod plzeň 3, praha 6 – ruzyně, sídliště antala staška, jižní město, sídliště jižní město, malá strana, tylova čtvrť, červený vrch

výjimka: Město Albrechtice, Město Touškov, Město Libavá

Ulice, třídy, nábřeží, mosty, zahrady, aleje, kolonády, stanice, nádraží apod.

náměstí svobody, zastávka náměstí svobody, k rybníčku, třída kapitána jaroše, náměstí krále Jiřího z poděbrad, zahrada na valech, most legií, alej svobody, náměstí mezi zahrádkami, nábřeží kapitána Jaroše, velká hradební (ulice), ulice českých exulantů, staroměstské náměstí, dálnice D1, brněnská dálnice, silnice E55, nádraží praha-smíchov

Ve kterých z vět je psaní označeného výrazu s velkým písmenem správné?

- a) Hlavní město Jižní Afriky je Kapské Město.
- b) Bydlel někde v Jižní Africe, nevím přesně ve které zemi.

- a) V Černé Hoře se vaří dobré pivo.
- b) Černá Hora v Krkonoších je vysoká 1299 m.
- c) O prázdninách pojedeme do Chorvatska a Černé Hory.

- a) Konečně jsme se ubytovali v Černém Dole.
- b) Naskytl se nám ohromný pohled na hluboký Černý Důl.

- a) Před námi se objevilo Hlavní město Praha.
- b) Jedním z krajů je Hlavní město Praha.

Podtrhni písmena, která je nutno změnit na velká:

NÁZVY STÁTŮ, KRAJŮ, OKRESŮ, REGIONŮ apod.

slovenská republika, pobřeží slonoviny, spolková republika německo, republika francouzská, spojené království velké británie a severního irska, spojené státy americké, království dánské, dánské království

jihočeský kraj, kraj jihočeský (*X odlišovat od jihočeský kraj jako krajina v jižních Čechách*), okres kladno, kraj vysočina (*vhodné používat spojení kraj Vysočina pro odlišení od staršího názvu Českomoravská vysočina, zkráceně Vysočina, který označuje pohoří dnes terminologicky nazývané Českomoravská vrchovina*), královéhradecký kraj, kraj královéhradecký, okres praha-západ, mikroregion olešovnicko

mikroregion jizerské hory, region střední morava, svazek obcí novostrašcko, mikroregion loděnického potoka, svazek obcí novoborska, moravskobudějovický mikroregion, euroregion šumava

markrabství moravské, moravské markrabství, království české, české království, velkomoravská říše, říše velkomoravská, franská (francá) říše, frýdlantské vévodství, opočenské panství, valdštejnské panství, středočeská župa, rakousko-uherská monarchie, řecké impérium, britské impérium, první republika, druhé císařství, protektorát čechy a morava

STAVBY A JEJICH ČÁSTI

Stavby považované za celonárodně významné:

Pražský hrad, Hrad, Staroměstská radnice (v Praze), Betlémská kaple, kaple Betlémská, Strahovský klášter, Sázavský klášter, Anežský klášter, Vladislavský sál, Valdštejnský sál, Španělský sál, Chrám sv. Víta X katedrála sv. Víta, Týnský chrám X chrám Panny Marie před Týnem

Dále vždy s velkým:

Obecní dům (v Praze), Bílý dům (ve Washingtonu), Lidový dům

pozor: Zelená hora, Kunětická hora – stavba pojmenovaná podle hory
Svatá Hora (v Příbrami) – jde i o název městské části

hrad bouzov, zámek lednice, rozhledna barborka, zámek chlumecký nad cidlinou, zámek hrubá skála, náchodský zámek, chlumecký zámek, boskovický hrad, kaple sv. kříže, kostel sv. anny, chrám sv. jakuba, svatojakubský chrám, svatý jakub (jako označení chrámu či kostela), kaple ostatků, kaple svatého damiána, kostel nanebevzetí panny marie, kostel povýšení svatého kříže, kostel sv. tomasše apoštola, kostel sv. rodiny, kostel božského srdce páně, kostel všech svatých, kostel andělů strážných, kostel panny marie u alžbětinek, kostel panny marie pod řetězem, břevnovský klášter, třeboňský klášter, broumovský klášter, svatojiřský klášter, františkánský klášter, valdštejnský palác, hrzánský palác, veletržní palác, průmyslový palác, palác kinských, palác smiřických, müllerova vila, vila tugendhat, dům u černé matky boží (*odlišovat od Dům U Černé Matky B/boží jako název galerie*), dům u dvou slunců, pasáž černá růže, zrcadlový sál, velký sál rudolfina, rytířský sál valdštejnského paláce

INSTITUCE A ORGANIZACE

parlament české republiky, poslanecká sněmovna parlamentu české republiky, dolní sněmovna (ve Velké Británii), kongres (v USA), velvyslanectví slovenské republiky, slovenské velvyslanectví, česká ambasáda, vláda české republiky, prezident české republiky, úřad vlády, kancelář prezidenta republiky, ministerstvo dopravy ČR, dopis českého občana ministerstvu vnitra, magistrát hlavního města prahy, úřad městské části praha 13, jdeme na magistrát, parlament, nejvyšší soud ČR, policie ČR, česká policie, gymnázium benešov, základní škola čerčany, základní a mateřská škola těšany, gymnázium jana keplera v praze 6, karlova univerzita (v praze), masarykova univerzita (v brně), farní úřad jeseník, arcibiskupství brněnské, ostravská univerzita, vysoká škola ekonomická (v praze), učí na brněnské univerzitě, filozofická fakulta univerzity karlovy, fakultní nemocnice bulovka, fakultní

nemocnice v motole, nemocnice na žižkově, nemocnice na františku s poliklinikou, divadlo ungelt, vinohradské divadlo, divadlo na vinohradech, divadlo semafor, divadlo na zábradlí, divadlo bez zábradlí

RESTAURACE, PENZION apod.

penzion jana, lékárna u madony, vinárna u tří zlatých hvězd, hotel u věže

VÝZNAMNÉ DOKUMENTY A DÍLA

dekret kutnohorský, kutnohorský dekret, zlatá bula sicilská, charta organizace spojených národů, listina základních práv a svobod, obchodní rejstřík, občanský průkaz, vysokoškolský zákon, zákon č. 112/2000 Sb., o obcích, písmo svaté, bible, starý zákon, bible kralická, kralická bible, rukopis královédvorský, královédvorský rukopis, korán, symfonie číslo 5, „osudová“

SVÁTKY, VÝZNAMNÉ DNY, DĚJINNÉ UDÁLOSTI, SOUTĚŽE

vánoce, nový rok, hromnice, květná neděle, svátek práce, den české státnosti, památka zesnulých, hod boží vánoční, boží hod vánoční, velká francouzská revoluce, třicetiletá válka, napoleonské války, květnová revoluce, velká francouzská revoluce, válka severu proti jihu, mezinárodní hudební festival pražské jaro, šestnácté zimní olympijské hry, zimní olympijské hry, velká cena prahy